

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

Quinta causa. Quinta vocare docet, delatoremque ferire. Sex quæstiones
quintæ causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

De quinta verbi questione in concilio Carthaginensi
a III. c. 7. sic inventur definitum.
C. I. q. Non est à communione suspendendus,
qui die statuta ad causam venire
non potuit.

Quisquis b. Episcoporum accusatur ad Primatem
provincie ipsius causam deferat accusator. Nec à
communione suspendatur, cui crimen intenditur, nisi
ad causam suam dicendam, i. electorum judicium,
statuta, literis evocatis minime occurrerit, hoc est,
intra spatium mensis ex ea die, quo eum literas accepit
se confiterit. Quod si e aliquis veras necessitatis cau-
sas probaverit, quibus eum occurserit non potuisse ma-
nitulum sit, causa sua dicende intra alterum mensem
integrā habeat facultatem. Verum tandem post men-
sem secundum non communiceat, donec purgetur. Sin
autem nec ad concilium universale à occurrere voluerit, ut vel ibi causa ejus terminetur, ipse in se damnationis sua sententiam dixisse judicetur. Tempore sane,
quo non communicet, nec 3 in sua ecclesia, vel paro-
chia communicet. Accusator autem ejus, si manuque
diebus causa dicendae defuerit, à communione non re-
moveratur. Sive rō aliquando defuerit subtrahens se,
refutato in communionem Episcopo, removere à com-
munione accusator: ita tamē, ut nec ipsi admittatur fa-
ultas causa peragenda, si se ad diem occurrere non no-
nūsse, d. f. non potuisse probaverit.

1. ¶ Electorum judicium] Iste duo voces absunt ab editione
Coloniensi conditorum in quatuor tomis.

2. ¶ Univercale] In concluso tpp additur, anniversarium.
quod in Africano concilio c. 6. ostenditur de universale concilio Af-
rica esse intelligendum.

3. ¶ Nec in sua ecclesia] Sic in ceteris conciliorum editio-
bus, & codice canonum, & apud ceteros collectores. Sed in edi-
tione quatuor tomorrow est, nec in sua plebe communicet. Gre-
ce, c. 19. legimus, μηδέ τις ἐν οἰκείᾳ μηδέ τα περι-
χωρά τοιστοῖς. id est, neque in propria ecclesia, nec in
paroche communicabit.

QVÆSTIO VI.

Sexta verbi questione Hadrianus Papa scribit in q-
lui, c. cap. 49. d. 3. dicens.
C. I. q. In cœli, & proprio diuinatis negotio ad
argendum admittitur, qui in Episcops
accusatore culpabilis invi-
niuit.

Illiud et verò placuit, ut cum agere coepit in Epis-
coporum judicio, si fuerit accusator persona cul-
pabilis, ad argendum f. non admittatur, nisi proprias
causas, non tamen ecclasticas, vel & criminales affe-
re & voluerit.

1. ¶ Vel criminales] Alesit hoc a concilio, & ceteris colle-
ctoribus, sed retinens c. 6. ob causam, & repositus in c. si accusato-
rum.

C. II. q. Propriam causam agere valit, cui accu-
satio non licet.

Item ex concilio Carthaginensi 7. c. pro-
p. fidem.

Omnibus, b. quibus accusato degenatur, in causis pro-
prias accanditi licentia non est degendata.

a. Et Felix Epis. ad Episcopos Gallicos. b. Angel. l. 2. c. 122.
Burch. l. 1. c. 160. Ivo p. 5. c. 270. Pann. l. 4. c. 106. c. 49. Grego-
r. d. al. volvite. e. Angel. l. 3. c. 121. Burch. ibidem. Ivo
ibidem. Pann. ibidem. f. al. ad accusandum, vel argendum. g. al.
descere. h. Ivo part. 4. c. 64.

C. III. q. In accusatione Episcoporum deficere,
civilliter tantum experiri
poterit.

Item Felix Papa omnibus Episcopis per Gallia pr-
vincias constituti, episcopalia secunda.

S. I. a accusatorum perfornz in iudicio Episcoporum cul-
pabiles apparuerint, ad argendum non admittantur
nisi proprias causas afficerent, non tamen criminales, v
ecclasticas voluerint.

C. IV. q. De eodem.

Item Hadrianus Papa in capitulu. c. 5.

¶ Vnde si accusatorum perfornz in iudicio Episcoporum
culpabiles apparuerint, ad argendum non admittantur
nisi proprias causas habuerint, non tamen criminales
vel ecclasticas.

CAVSA V.

N. infamiam cuiusdam Episcopi chartula emul-
tis occulti conferuntur: tandem accusare pri-
mam publicam. Episcopus autem fons iure m-
eritis, causa sua die statuta adesse non valit, pro-
curatorem dicitur si presentavit, abz. fons
dencia datur. Iudicari per appellacionem me-
dius accusator inimicorum Episcopi concurrit: tandem nō
deficit accusator.

1. Primi queritur, qua pena sit feriendus, qui simili
bellum clanculo feriens, probare negligit qui
mandavit.

2. Secundo, queritur si vocandus ad causam, anteponan-
tiam damnationis acceptat. b

3. Tertio, apud procuratorem causam suam agere valit, po-
situs causa adesse non potest.

4. Quartu, an abz. syndicis audiencia sit damnatio-

5. Quintu, an id est aliquis habendus sit inimicus, quis con-
terus indicat.

6. Sexto, quod panis sit plectendus, qui, quid innati pri-
vat.

QVÆSTIO VI.

D. E prima questione Hadrianus Papa scribit in q-
lui, c. cap. 49. d. 3. dicens.

C. I. q. Flagellatur, qui scripsi in alterius san-
neglexerit probare.

¶ Vi d. in alterius famam publice i scriptum.
¶ Verba contumeliosa confinxerit, & reperto in

non probaverit, flagelletur: & qui ei primi res
rumpat, si non vult auctoris facti causam incutere.

1. ¶ Publice] Hadrianus, Capitularis Cœli, & in
in publico.

C. II. q. De eodem.

Item Gregorius l. 4. epist. 33. fin. c. 13.

¶ Vidam & maligni spiritus confili replente,
¶ Ita Caftorium Notarium, ac responsalem ad
nocturno silentio in publico i civitas loco con-
ditionem proficit in ejus criminis loquentem, milites
de facienda pace callide contradicentem. 2. b
quisque veraciter loquitur, semper in
non debet formidare, oportet, ut publice exer. &
cunque in contestatione sua loqui præstaretur
et. Quod si non exierit, neque publice confili-
rit, quisquis ille sit, qui hoc agere præsumptum, &
sentium in tante iniurialis confilio præbit, ea
Domini nostri IESU CHRISTI spiritus dehinc
fandi ejus corporis ac sanguinis participatione
vatus sit. Si vero, quia latet, & quoniam ne
teneri ad disciplinam f. non valet, si cantu mai-
ficis, etiam prohibitus, corpus ac sanguinem pro-

2. 3. q. 10. c. fin. Ivo p. 6. c. 42. b. al. excipit.

c. 17. c. 361. d. Angel. l. 3. c. 81. Ivo p. 4. c. 156. & p. 16. c. 22.

e. Ivo p. 6. c. 361. f. al. disciplina.] orig.

percipere præsumit, anathematis ultio percutiuntur. 3. sit, ut fallax ac pectoris à sancte ecclesia corpore sit divisus. & infā. Sin autem in eadem civitate egredius ad publicum poterit docere, quod dixit, vel certe sciens se non posse, quod scripti ostendere, errorem fungi fuerit aperit confessus, Domini corporis ac sanguinis participatione non sit privatus, neque a corpore sancte ecclesie alienus exiatur.

ⁱ **P**ublico] Hec vos abet à manuscriptu, & originali, & Ivo: sed ob cūsum est resens, & in aliquo verisimile est gloria intermixta.

² **C**ontradicentes] Quia sequuntur uero ad versiculos, Quid si. additū fuit ex ipsa episcopi, & referunt etiam ab Ivo.

³ **P**ercutius sit] Antea legebatur, percutiatur: sed cum ea, qui antecedunt, ipso falso ligent, quia ad occultum delatione referuntur, emendatio hoc est, quemadmodum multa, ex episcopi ipsa. Apud Iosuē vero legitur, anathematis ultio ex percussis, ut fallax, &c.

C. III. q **A**nathematizantur, qui famosū libellos.

Ivo in concilio Elberitano, c. 32.

Si a qui anathemati fuerint famosū libellos in ecclesia ponte anathematizantur.

Ivo Codice lib. 9. titulo de famosis libellis, lege unica. Imp. Valentianus & Valens A.A. ⁱ Si quis famosus libellum domī sive in publico, vel grecorum, loco ignarus recipiet, aut corruptor prius, quam alter inventat, aut nulli confitetur inventum. Et versus non patimine aedem claritas vel corruptor, vel ignarus confiterit, sed cum eorum manifestaverit, sciat se quasi auctoressimam deliti capituli senectus fabriqueret.] & infā. Huiusmodi autem libellos alterius opinione non adat.

QVÆSTIO II.

Vocatio autem ejus, qui impetratur, non semel, sed bi- teris per synodus. Ita numerus rationabilibus scripti fieri debet.

C. I. q **V**ocatio ad synodum ejus, qui impetratur, & in scriptis & per statuū fuit con-

grau.

Unde Damasus Papa Stephano. Archiepiscopo

epist. 3 scribit, dicunt.

Vocatio ad synodum iuxta decreta Patrum canonica ejus, qui impetratur, rationabilibus scriptis per statuū fieri debet congruere, aquae canonico: canonico ordinatione, licet venerat ad nullatenus quisunque necessitate, nisi forte voluntaria, nullatenus suis respondere.

ⁱ **R**ationabilibus scriptis] In epistola Damasi loco invenimus legitime, tam sua pietate, quam & scriptis, atque apocrifis, sicut Arsenius, Barbedius, gather Poly-

cap., & Ivo cum vulnus letione convenient.

C. II. q **R**ubricatissimum statuū res vocatio

ad causam.

Ivo Sylvestris Papa.

Profenti & decreto censemus, ut in primis paternaliter & vocentur, & per septem dies expectentur, nullius ecclesiastice rei interdicta licentia. Huic vero expectationi item addantur septem dies, interdita ecclesiastica intransi licentia, & omnia divina officia audiendi. Post vero addantur duo dies, quibus a parte, & communione sancte ecclesie sint suffici. Deinde vero item aliis duobus diebus sub eadem expectatione deportentur. Quibus uno die superadditio, o-

mini expectatione veluti jam desperata, reus mox anathematis gladio feriantur.

C. IV. q **D**eportentur] Antea legebatur, expedientur. Emedatum est ex Polycarpo, Anfimo, & verissimo Gratiani exemplari, in querens nonnulli huc est gloria intermixtus; id est, expeditentur.

C. III. q **N**ullius accusatio per scripta suscipiatur.

Item Damasus Papa ad Episcopos Italie, epist. 6.

Relatum est ad fedem Apostolicam, vos accusatores fratrum per scripta suscipere aequaliter legito accusatore.

Quod deinceps in omni terrarum orbe fieri Apostolica autoritate prohibemus, & quod nuper fratrum est, absque ultra retardatione corrigerem & curamus, nec & unquam prius per scripta eorum, qui accusantur, causam discuteremus, quam per querelantum infinitum de votaci canonice ad synodum veniant, & praeterea per presentem agnoscant veraciter, & intelligat, que ei objiciuntur. & infā. ⁱ Leges enim facili accusatores premitur, & non per scripta absentes. Unde canonico Patrum confirmata non semel, sed expeditissime clamant, nec accusations, nec testimonium & ullum per scripta possit proferre, nec de alii negotiis quicunque testimonium dicant, nisi de his, quae sub praetentia eorum acta esse nocuntur. Similiter, & qui si alium accusare elegerit, praesens per se, & non per alium accusat, infractione videlicet præmissa. Neque ulla unquam judicetur, antequam legitimis accusatores praesentes habeat, loquaciter defendendi accipiunt ad abluenda crimina. Caudum namq; g; est ne ira quemquam subripiat, h; faciatque citoz omne, quod non licet.

C. IV. q **V**i, aut timore ejus, aut suis rebus
expoliat ad fundum non ve-
cuntur.

Item Felix Papa II. Athanasio, & omnibus vien-
tibus Episcopis, epist. prima, c. 3.

Si primates, accusatores Episcoporum cum eis pac-
ificare familiariter minime poterint, tunc tempore
legitimo ad synodum canonice convocant, non intra
angusta tempora canonice convocant, & non prius,
quam eis per scripta significant, quid eis opponitur, ut ad
responsionem preparati avenerint. Nam si aut vi, aut
timore ejus, aut suis rebus expoliati fuerint, nec cano-
nicæ vocari ad synodum possint, nec respondere amnis
debet, antequam canonice restituantur, & sua omnia le-
galiter reddantur.

ⁱ **A**utoritatibus evidenter datur intelligi, quid nisi quis
canonicæ vocari fuerit, eriam si aliqua occasione ad synodum re-
nit, si cum nullatenus cogit responderi infidulatoribus. Canonicæ
autem vocatio est, quando servato dictum interdicto, secundum
autoritatem beati Sylvestri, causa sua, iteris ad se jubetur,
quibus, quid eis obiciantur, autoritatem Felicis Papæ significari e-
poterit.

QVÆSTIO III.

Quid autem per procuratorem suum causam agere valeat,
qui impeditus causa sua adesse non valet, autoritate
Romane synodi, qua tempore Hadriani & Papa
celebrata est, probari videntur, in qua c. s. se statutum legitur.

C. I. q **P**ro se legatum ad fundum mittas, quem
gravis uenustus premis.

Si ergo protinus fuerit Episcopus, aut aliqua cum gra-

^a **A**pol. 1. c. 24. Poly. 1. tit. 21. Anf. 1. c. 8. Ivo p. 3. c. 27. & 4.
^b **A**pol. 1. tit. 1. Anf. 1. c. 20. Burch. lib. 1.
^c **A**pol. 1. tit. 2. Anf. 1. c. 22. d. al. perfundit.

^d **A**pol. 1. c. 26. Burch. lib. 2. ^e **A**pol. 1. c. 28. Ivo p. 3. c. 25. k. In cap. Hadriani c. 5. & Felix 1. epist. 2. ^f **A**pol. 1. tit. 1. Burch. lib. 1. c. 21. Ivo p. 3. c. 16. Pan. 1. c. 19. & q. 5. c. unica.

475 Accusatus an per procuratorem defen- Decreti II. Pars. Accusatus Episcopos absq; audiencia synodali
di posuit, & suam causam agere. damnari non debet. 476

vis necessitas detinuerit, pro se legatum ad synodum mis-
tat, nec à communione suspendatur, cui erimus intendi-
tur, nisi ad causam suam dicendam, electorum judicium
die statuta literis evocatus, minime occurrerit, hoc est,
(nisi aliena a præoccupaverit necessitas) infra duorum,
vel trium mentium ipsatum, & eo amplius, prout causa de-
tinet.

Codex lib. 9. tit. do accusat. & in script. i. 3. Imp. Alexander Au-
gust. [Res capitulum criminis absentie etiam per procura-
torem defendi leges publiciores iudicatum permittunt.] qd Ecc.
quod Episcopus impeditus, & causa sua adesse non valens, legatum
pro se iudicetur ad synodum mittetur. Sed legatus ipse non ad causam
agendum, sed ad recusandum synodo expandomitmittitur, quia
impeditus Episcopus synoda praefaciens causam exhibere non va-
luit. Causam autem (maxime criminali) nulli nisi perso age-
re lebet.

C. II. qd Criminaliter accusantur, vel accusatus per
se exprimatur.

Unde Hadrianus Papa in capitula. c. 38. ait:
In criminalibus causis nec accusator, nisi per se, a-
liquam accusare potest, nec accusatus per aliam perfo-
nam se defendere permittitur.

C. III. qd In omnibus causis, præterquam in crim-
inalibus, Episcopi, & sacerdotiis pro se ad-
 vocatum habent.

Item Anacletus Papa:

Qd Via Episcoporum, universique sacerdotibus ad solam lan-
dem Dei, bonorumque opem actiones conseruantur,
debet unusquisque eorum tam pro ecclesiasticis, quam
etiam pro suis actionibus (excepto publicis videlicet cri-
mine) habere advocateum, non male fama suscipientem,
sed bona opinione, & laudabilis artis inventum: ne-
dum humana lucra attendunt, aterna præmia per-
dant.

qd Hec capitulare, quod ex Anacletu citatur, habetur in em-
pilio Eugenii Papa secundi, tempore Ludovici ex Lothariis Imper-
atorum habito, cap. 30. Quid etiam a Lome quanto est reponitur.
Ex quo sanno Lotharius, libro legum Longobard. ist. de advocates,
& Vicedominii, ollavum capitulare composuit.

QUÆSTIO IV.

Qd Autem ab aliis synodali audiencia damnari non de-
bet, auctoritate Iulii Papæ probatur, & c. 38. ait.

C. I. qd nisi in legitima synodo Episcopus iudi-
cari, vel auctor non debet.

N Villus Episcopus, nisi in legitima synodo, & suo tem-
pore Apofolica auctoritate convocata, super qui-
busdam d. criminalibus pulsatus auditor, vel iu-
dicetur, vel damnetur. Sin aliter praesumptum est
super iudicium, in vanum deducatur, quod egreditur, nec
inter flatu ecclesiastica illo modo reputetur
i. Statuta]. Aberrat hac dictio ab originali, & certius locu-
indicatur.

C. II. qd Episcopus accusatur, à duodecim audi-
tori, causa vera finis ad fidem Apofolica
defensur.

Item Zephelinus Urbi Rome Archipiscopus, qd
fistula prima Episcopi Sicilia.

D Vodecim f judices quilibet Episcopus accusatus
si necesse fuerit, eligant, à quibus eius causa iuste
judicetur: nec prius audiatur, aut excommunicetur, vel
judicetur, quam ipsi per se eligantur, & regulariter vo-
catus g ad suorum primo conventum Episcoporum

a alia] orig. b Anf. 1. c. 38. Pann. 1. 4. c. 36. c Et in
C. Hadriani, c. 3. Capitul. 1. 6. c. 37. d al. quibus si. e al.
id est. f 3. q. 4. c. 1. Poly. 1. 5. tit. 4. Anf. 1. 3. c. 45. Ivo part. 5. c. 2. 45.
g al. vocatus,

QUÆSTIO V.

N Vnde autem queritur, an sit aliquis iudicandus in
qua crimen alterius indicatur. De hoc fratribus 3. 3.
statutis, form. 1. 3. de communis vita clerici 3.
regula tercia, discuntur.

C. I. qd Magi noceat, qui crimen celat, quid amicabiliter indicatur.

N On vos iudicatis esse malevolos, quando crimi-
ni terius indicatis. Magis quippe innocentes non si
fratres vestros, quos indicando corrigit possidet
cedo perire permittitur. Si enim frater tuus palmo hunc
corpo, quod velut occulatur, dum timeret feci, non
deliri a te filear, ac miseri corrigere indicamus que
ergo potius debet manifestare, non esse, &c. idem quod
tres fratres in corde.

a est in iudicio causa nonne. Supradicte 3. 9. 6. neminem, sibi
primo, tunc p. 4. c. 45. b al. perturbare, c latere
turbo, al. quando silentius perit, & iudicium defensione
confundit. j e Efa. 32. f aliter collationem, g al.
consentaneum, h al. iudicium, i Proverb. 12. k al.
gatu legibet, confidit, & al. concepit, l Idem quod
m cum debet manifestare, ne, &c. orig.

C. II. q. Nec qui parcer, est amicus, nec qui verberat, inimicus.
Idem ad Vincentium Denaragam, & Rogatianam, cap. 48.

N on omnis, qui parcer, amicus est, nec omnis, qui verberat, inimicus. Meliora sunt vulnera amici, quam voluntaria oscula inimici. Melius est cum severitate diligere, quam levitatem decipere. ¶ Villius elucet, si quis cibis fecusus suffitiam negligebat, quam effusum panis frangitur, ut in iustitia fedelius acquiseat. ¶ Et qui phreneticum ligat, & qui lethargum excitat, ambobus molestus, ambos amat. Quis nos potest amplius amare, quam Deus? Eramus nos non folium docere suavitatem, verum etiam salubriteret non cessare. Fomentis enim, quibus consolatur, faper etiam modicatum inmobilis tribulationis adjungens, exercet fame patriciarum, & etiam pio & religiosos, populum commutacem pœnus gravioribus agitat; non afferat ab Apolo & dumulum carnis tentio rogatus, ut virtutem in infirmitate perficiat. & infra. ¶ Noveris & ali quando furem avertendis pecoris pubulum spargere, aliquando paucorum flagello ad gregem pecora errantia revocare.

¶ Noveris. Apud B. Augustinum legitur, & noveris, pendet, hac pars ex superiori parte, & putas nullam vim adiudicandam esse homini &c.

C. III. q. Non adest habet, sed diligetur, qui castrigatur & corruptitur.

Tunc exferimus 14. Ambrofii, qui sic incipit.

No n oculatur semper patet filium, sed & aliquan-
do caniat. Ergo, quando castrigatur, qui diligunt,
tunc circa eum pietas exercetur. Habet enim & amor
plagis suas, qui dulciores sunt, cum amarissime & infre-
nuntur. Dulcior enim est religiosa castrigatio, quam blan-
da renifilio. Unde alii prolebra e. [Dulciora sunt vulne-
ra amicorum, quam voluntaria oscula inimici.]

Eius verbis datur intelligi, quid magis confort utilitatem fra-
terni, qui crimen accusando vel indusendo persequitur, quam qui
existeat fuisse nitor. Eusebius autem Papa contra statuere vi-
debat, dum alterum criminis pente confitebatur in Episcoporum ac-
cusatione recipi prohibet, dicens epist. prima ad Episcopos Gal-
liae.

C. IV. q. Ad accusationem non admittantur alto-
rum criminis sponte confiteentes.

Lli. f. quiant in fide catholica, aut inimicitia suspecti
sunt, ad palliationem Episcoporum non admittantur:
quia veritatem professionis infidelitas, & inimicitia im-
pedire solet. Nec nisi credendi sunt, aut admittendi, quia
aliorum sponte criminis confitentur. Et idem replicanda
est follicie veritas, quam sponsa prolata in illis vox ha-
bere non posse. Hanc diversis circumscribitur & latet vox reli-
giose & tortor exigere debet, ut dum ponis corpo-
ra subiiciuntur, qua gesta sunt, fidetur, & veraciter ex-
quirantur.

C. V. q. De eodem.
Item in proverbiis, c. 11.

Qui ambulat fraudulenter, revelat arcana: qui autem
fidelis est, celat amici commissum. Item infra ca. 21.

Quia rident oculi tui, ne proferas in iugio citio, ne possa-

ea emenda nos possis, cum dehonesta fueris amicum.

Sed alius est ex charitate aliorum criminis deferre, ut quis

sciret admisum corrigerem non possumus, convulsi iudicii

forsitan corrupti: arg. alius infidendo falsa dejective, vel in-

fuldendo vera facit expeditare. Illud vero charitas, hoc au-

tem impetratur est officium. Unde in eudem proverbiis, cap. 12.

dicitur. [Verba impiorum insidiantur sanguini: et iugorum liberabatis eos.] & infra. [Qui quid novit loquatur, judex i justitia est: qui autem mentitur, telus est fraudulentus.] Item. q. [La-
biorum veritatis firmorum erat ex perpetuum: qui autem telis est
repentinus, concinnat linguan mendaci.] Item c. 13. q. [Qui
cupiditor sum, custodit animam suam: qui autem inconfida-
te loquitur, festinet mala.] & infra. [Vobis mandatis iugis
detrahatur: impius autem confundit, & confundetur.] Item Au-
gustinus in Psal. 37. [Si aliquando 2 humana infirmitate pede re-
fri in aliquod peccatum moventur, insurgent lingue inequum orationis
monitionem, cum fluerit misericordium: irrident impi, uide de-
pendit pi.]

¶ Iudex] Sic in libellis etiam Compluti & Antwerpia im-
pressis. Sed in nominis manu scriptis habent, index Graecis autem
enim & eius populus nomen excepit ex iudeo. & i. 3. p. 3. p. 3.
v. 3. ad iudiciorum & de iudicio. id est clarum testimonium dat iudicis,
telis autem iugitorum dolosus.

2. ¶ Si aliquando] Hic versiculos videtur sumptus partim
ex verbis Augustini, partim ex gloria marginali, & interlineari;
in eodem locum ex est. B. Augustino & Cassiodoro.

QVÆSTIO VI.

I. ¶ Vr. autem, quod iustitiae, probare non valet, puniri vides
et. Q. C. I. q. Punitur, qui alias falsa
mentantur.

Unde Hadrianus Papa ait in capitule, b. c. 41.
O Misi, e. qui alias falsa intulerit, puniatur, & pro fal-
sitate feras infirmitatem.

C. II. q. De eodem.
Item Gregorius Papa.

¶ Vr. calumniam illam non probat, poenam debet incur-
re, quam si probasset, res utique luctinaret, ac per hoc,

quia subdiaconus crimen Diaconi probare non potuit,
quoniam impositio nem manus (qui carere non potuit)

est non habuit, non solum iacerdotio & officio car-

ruit, sed tanquam revera iniurias meruit verberibus ca-
strigari. Nam cuiuscum tribus seibus, veluti laico cri-
men probiliter approbat, non est mirum, quod obie-
cit dum probare non sufficit, si corporali infirmitate, quemad-
modum laicus, ex iuri similitudine subiungatur. Quod

enim est Diaconi gradum amittere, hoc fuit subdiacono
fama plenitudine caruisse. ¶ In regula B. Gregorii haec non
sunt inventa, sed habent nomina in vita ipsius a Ioan. Diacono

scripta lib. 4. c. 31. In eum postquam citavit episclam lib. libri mo-
ni, Anthemius subdiaconi scriptam, inde ista colligit. Idcirco
Gregorius non probantem quod obiecetur subdiaconum

officio iuber privari, quia iuxta canonicas patrum senten-
tias, qui calumniam, &c. n. q. ad finem. Sicut autem caput
hoc ex Ioan. Diaconi sumptum est, ita in Decretalibus caput pri-
mum tis. de calumnias, ex ista Gregorii ad Anthemium episclam
est acceptum.

1. ¶ Solium] Vox ista absit ab originali, sed ob glossam non ei-
stabilita.

Codice libro primo, titulo de Episcopia & clericis. 1. 2. Im-
perator Theodosius. 2. pars. q. Prelates circa im-
putacionem questionis testimonium dicant, ita ramen, ut falsa

a. inconsideratus est ad loquendum, vulgo in versic. quia di-
xi. b. C. 2. c. 27. c. Ans. 3. 6. 9. d. Ioan. Diacon. L. q.
e. Gregorii orig. orig.

Q. 4

non simulati. Ceteri vero clerci, qui eorum a deinde gradum vel ordinem sequuntur, si ad rethoricos dicendum petiti fuerint, prout legi presciptum, audientur: ut salvo tamen sit litigatioibus falsi actio, si forte Presbyteri, qui suo b nomine superioris rethoricae decreto circa aliquam corporalem injuriam sunt praecepit, hoc sibi quod nihil merari, vera superflueferint. Multo magis enim papa digni sunt, quibus quatuor plenariae voces per nocturnum iugum delatione est, scilicet c inventorum in crimen. Item constitutione verita, coll. nona. d Presbyteri, seu Diaconi, si falsificatione rethoricos dicentur, si quidem in re pecuniaria, duxo ministerio duxatax pro tres annos separari, non posse traducantur: fin in criminali, clericatus honore nudati, legitima penitentia subiiciantur. Ceteri vero clericis communis iure ab officio ecclesiastico pali, sine delictu causa legitime correcentur.

i. ¶ Communis [Hac omnia verbis] communis iure ab officio ecclesiastico pulii, ab aliis a manuscripsa, sunt tam in translatione, qua habetur in Codice. Nec vero Gratianus ipsa omnia verba aut veteris interpretationis, aut latini, aut Iheras resultat. Quare opere pretium fuerit novellam ipsam graciam, & vulgarius interpretationem considerare: existant enim aliqua variantes non contempnandas.

C. IV. g Ad sancte communione ministerium e non accedit, qui criminis illorum non probat.

Item Gregorius Januarius Episcopo lib. 3. epist. 24.

¶ Epiphanius i Presbyterum quorundam sacerdos- ps f literis criminaliter accusatum, cuius nos, ut valimus, difficiliter causam, nihilque in eo objectorum reperiens, ut ad locum suum reverteretur, absolviimus. Criminis ergo eius auctores te volumine perfuerunt: & nisi eadem transmisit epistolam, paratus fuerit hoc, quod obiectum, canonicus, atque difficultissimi probationibus edocere, nullatenus ad sancte ministerium & communionis accedit.

i. ¶ Epiphanius] In epistola hac antecedens. Praterea notis latore presentem Epiphanius Presbyterum quorundam, &c.

Item ex decreto Hadriani Papae, h. cap. 39.

C. V. g Qua pena delator fit feriendus. Item ex decreto Hadriani Papae, h. cap. 39.

D. Elatori, autem lingua caputauri, aut convictu caput amputetur. ¶ Delatores autem sunt, qui inuidia producti alios.

Habetur inter capitulum Hadriani, c. 49, allatum, quantum conseruatur, ex legis facularibus. Item in Codice Theod. libro 70. tit. 20. l. 2. fori item, in libro autem 7. cap. 360. proposita idem habetur.

C. VI. g De eodem. PALEA.

[Item ex concilio k. Eliberitano.] D. Elator, si quis exitere fidelis, & per delationem ejus aliquis fuerit proteritus, vel interfactus, placuit non i nisi in fine accepere communionem. Si levior causa fuerit, infra quinquemensem accepere poterit communionem. Si carechumenus fuerit, post quinquemensem tempore admittatur ad baptismum.

i. ¶ Nonnulli] In concilio ipso & capitularibus legitur, nec in fine: quod in multis ejusdem concilii decretis repetitur. Quod modo autem dies, & apud Burhardum, acq. frontem legitur, videntur cancri 15. Nonnulli concilii, in quo se fluctuant est. De his, qui ad extum veniunt, etiam nunc lex antiqua, regularisque servabatur, ita ut si quis egreditur a corpore, ultimo & necessario viatico minime privetur. Hanc controversiam copias explicat Innoc. I. epist. 3. 5. Exsuperio Episcopo Tolosano.

a alterum. b alterum. c alterum in actuali inventari crimen. d Cod. ad. lib. Authentica seq. Presbyteri. Novella 123. g. reverendissimum. e alterum mysterium. f Sacerdotum. g alterum mysterium. h In capitulo Hadriani. cap. 49. i Capit. 7. c. 360. Auct. 3. c. 38. k Capit. 8. c. 244. l Bur. 1. 6. 6. 27. Epist. 3. 5. c. 150. m. 150.

C. VII. g Qui immecitem falsa criminis mea- veris, sacerdotis arbitrio pena diuina- nit purgatur.

Item ex octava synodo. a

S. quis falsum dixerit, vel personam innocentem filio criminis maculaverit, iuxta sacerdotis arbitrium di- turna penitentia expurgetur.

b Capitulic in vulgariter propositorum nomen pala, quod collatum est auctoritate omnium veterorum exemplarum, un quo collata sunt. Extra auctor in regula monachorum. l. 17. c. 17.

C. VIII. g A communione coiceatur vel sceleris, & taliter, qui ecclesiam, vel clericum per culum- am fatigaverit.

Item ex condito Agathensi, c. 2.

S. quis b qui sacerdarium per culumam edem, aut clericum & fatigare tentaverit, & constitutum ad ecclesias liminibus, & a catholicorum communis dignè penitentierit, coiceatur. d.

C.A.V.S.A. VI.

V. fornicators, & infamia mati; quando si

gismus Episcopum de famosa accusa- rebus altioris provinciae Archiepiscopatus palau-

petti: tandem in probatione defact acutus, &

cogit ad sua innocencia assertorem.

1. Hic primus queritur, an criminis iuret, vel refutat ad laicorummodi & accusationis statim admittenda.

2. Secundus, si Episcopus in eis accusationem certe volunt simpliciter assertorem sua fit fieri habenda.

3. Tertio, si iterum sua expetere iudicium Archiepiscopatus provincie.

4. Quartus, cuius iudicium fibi sit expetendum, si circu-

5. Quintus, si probacione defacti accusator, in res si a

ad probationem sua invincitur.

Q V A S T I O . I.

Q. Vnde auctor criminis invicit aliis accusat, vel refutat ad laicorummodi & accusationis statim admittenda.

A. Anacleetus Papa refutatur, epistola secunda, Epis-

tola dicens.

C. I. g Ariminum sacerdos accusati-

non permittit.

S. I sacerdos sine criminis eligi praecepit, nullum ab hominibus criminibus iuratis accusari aut amari, nisi permittit, nec ab aliis, quam ab iis, qui in die-

mine sunt, & iuxta i clementem sacerdos ordinis p-

unt, & tales per omnia inveniuntur, quales facili-

ligi jubentur.

1. ¶ Tertia electionem] Sit in omnius videlicet mem- pri codicibus, praeceptorum in uno, in quo est, suffit elec-

tione in eis, iuxta electionem canonicanam. In ep-

iscus episcopi legitur, & iuxta electionem, si necessaria-

rit, aut ipsi volendo Domino servire elegantur, & iux-

taeque fine criminis fieri, & ordinari possint, & quae omnia furciri, quales eligi sacerdotes jubentur.

C. II. g Infamie] & quis culpa exigitur ad fe-

cerdorium prevehi non possit, sacerdote-

non accusabit.

Item Hadrianus Papa in capitulo, s. 21.

T. Omnes f vero infames esse dictum, quae

sicut infames appellantur, & omnes, qui co-

a In regula Iohanni c. 17. b Auct. 3. c. 1. Epi. Littera 3. 352. & p. 16. c. 6. c clerus] orig. d sacerdos-

huic. f Poly. t. 5. n. 11.